

CÁC QUAN HỆ LỢI ÍCH KINH TẾ Ở VIỆT NAM

1. Khái niệm và vai trò của lợi ích kinh tế

- **Lợi ích kinh tế** là sự thỏa mãn nhu cầu vật chất của con người thông qua hoạt động kinh tế – xã hội, gắn với sản xuất, phân phối và tiêu dùng.
 - Là **động lực trực tiếp của hoạt động kinh tế**, thúc đẩy con người sáng tạo, lao động, nâng cao năng suất và chất lượng sản phẩm.
 - Có hai dạng:
 - **Lợi ích vật chất:** tiền lương, lợi nhuận, thu nhập...
 - **Lợi ích tinh thần:** danh tiếng, vị thế xã hội, sự tôn trọng...
-

2. Các loại lợi ích và mối quan hệ giữa chúng

- **Lợi ích cá nhân, lợi ích tập thể, và lợi ích xã hội có mối quan hệ vừa thống nhất vừa mâu thuẫn:**
 - **Thống nhất:** vì cùng phụ thuộc vào sự phát triển của nền kinh tế – xã hội.
 - **Mâu thuẫn:** khi lợi ích của một nhóm đi ngược lại hoặc xâm hại lợi ích chung.
-

3. Các quan hệ lợi ích kinh tế cơ bản

(1) Giữa người lao động và người sử dụng lao động

- Là **quan hệ lợi ích trung tâm** trong nền kinh tế thị trường.
- Hai bên vừa hợp tác, vừa mâu thuẫn:
 - **Thống nhất:** cùng hướng tới hiệu quả sản xuất, lợi nhuận.
 - **Mâu thuẫn:** chia sẻ giá trị thặng dư, tiền lương – lợi nhuận.

- **Giải pháp:** xây dựng pháp luật lao động, tiền lương tối thiểu, thương lượng tập thể, an sinh xã hội... để đảm bảo hài hòa lợi ích.

(2) Giữa người sử dụng lao động với nhau

- Thể hiện **cạnh tranh kinh tế**.
- **Tác động tích cực:** nâng cao hiệu quả, đổi mới công nghệ, tăng năng suất.
- **Tác động tiêu cực:** khi cạnh tranh không lành mạnh (độc quyền, gian lận, phá giá...).

(3) Giữa người lao động với nhau

- Liên quan đến chênh lệch thu nhập, vị trí, năng lực.
- Cần có **chính sách phân phối công bằng**, tránh phân hóa xã hội quá mức.

(4) Giữa lợi ích cá nhân – nhóm – xã hội

- Mỗi cá nhân, tổ chức đều có lợi ích riêng, nhưng **phải đặt trong khuôn khổ lợi ích chung của quốc gia**.
- **Khi phù hợp với lợi ích chung**, lợi ích nhóm tạo động lực phát triển.
- **Khi đi ngược lại lợi ích quốc gia**, nó trở thành “**lợi ích nhóm tiêu cực**” – cần bị **ngăn chặn và kiểm soát** vì có thể:
 - Làm **tha hóa quyền lực** khi có sự tham gia của công chức, cơ quan công quyền.
 - Gây **mất công bằng xã hội**, cản trở phát triển bền vững.

4. Sự thống nhất và mâu thuẫn trong quan hệ lợi ích

- Trong nền kinh tế thị trường, **sự thống nhất** thể hiện ở mục tiêu chung là tăng trưởng và phát triển.
- **Mâu thuẫn** phát sinh do khác biệt về quyền sở hữu, vai trò, địa vị, mức đóng góp, và chính sách phân phối.

- Cần **giải quyết hài hòa** bằng pháp luật, chính sách công, và điều tiết của Nhà nước để duy trì ổn định xã hội.
-

5. Các nhân tố ảnh hưởng đến quan hệ lợi ích kinh tế

- Trình độ phát triển lực lượng sản xuất.
 - Quan hệ sản xuất và chế độ sở hữu.
 - Chính sách phân phối và thu nhập của Nhà nước.
 - Hội nhập kinh tế quốc tế, mở rộng thị trường và cạnh tranh.
 - Thể chế, pháp luật, và môi trường xã hội.
-

6. Phương thức thực hiện lợi ích kinh tế

(1) Theo nguyên tắc thị trường

- Các chủ thể lợi ích (cá nhân, doanh nghiệp, tổ chức) phải **tuân thủ quy luật cung – cầu, giá trị, cạnh tranh, lợi nhuận**.
- Là **phương thức phổ biến và tự nhiên** trong nền kinh tế thị trường, kể cả ở Việt Nam.
- Tuy nhiên, nếu chỉ dựa vào cơ chế thị trường, **sẽ dẫn tới bất bình đẳng**, phân hóa giàu – nghèo, và thiếu ổn định xã hội.

(2) Theo chính sách của Nhà nước và vai trò của các tổ chức xã hội

- Nhà nước cần **điều tiết lợi ích** thông qua:
 - Chính sách thuế, tiền lương, phúc lợi, an sinh, phân phối lại thu nhập.
 - Quản lý thị trường, chống độc quyền, chống tham nhũng, và bảo vệ người yếu thế.
- Các **tổ chức xã hội, công đoàn, hiệp hội nghề nghiệp** cũng tham gia bảo vệ lợi ích hợp pháp của các nhóm, đặc biệt là người lao động.

- Mục tiêu là **đảm bảo công bằng, bình đẳng và thúc đẩy tiến bộ xã hội** trong quá trình phát triển kinh tế.
-

7. Quan điểm của Đảng và Nhà nước Việt Nam

- Đặt **lợi ích của nhân dân, đất nước** lên hàng đầu.
- **Kết hợp** hài hòa lợi ích cá nhân – tập thể – toàn xã hội.
- **Khuyến khích làm giàu hợp pháp**, đồng thời **chống lại lợi ích nhóm tiêu cực** và các hành vi lợi dụng quyền lực để trục lợi.
- Nhà nước **điều tiết, định hướng và bảo vệ lợi ích hợp pháp** của mọi chủ thể, tạo môi trường cạnh tranh lành mạnh.

****VAI TRÒ CỦA NHÀ NƯỚC TRONG ĐẢM BẢO HÀI HÒA GIỮA CÁC QUAN HỆ LỢI ÍCH**

Vai trò của Nhà nước: Người "Nhạc trưởng" và "Trọng tài" kinh tế

Bạn hình dung nền kinh tế thị trường ở Việt Nam như một sân chơi lớn (hoặc một buổi hòa nhạc lớn). Ở đó, mọi người (cá nhân, doanh nghiệp) đều tham gia để tìm kiếm lợi ích cho mình.

Vai trò của Nhà nước là cực kỳ quan trọng, giống như một người Trọng tài và Nhạc trưởng cùng lúc:

1. Bảo vệ và "Mở đường" cho người chơi

Nhà nước giống như người tạo ra sân chơi công bằng và luật chơi rõ ràng để mọi người yên tâm hoạt động.

Tạo Luật chơi (Pháp lý): Nhà nước ban hành các quy định, luật pháp (về sở hữu, kinh doanh, lương bổng...) để bảo vệ lợi ích hợp pháp của mọi người. Ai làm đúng luật thì được bảo vệ, ai làm sai thì bị xử lý.

Xây dựng "Đường sá" (Cơ sở hạ tầng): Nhà nước đầu tư vào những thứ lớn mà cá nhân không làm được, như đường giao thông, điện, internet... để giúp mọi hoạt động kinh tế diễn ra nhanh hơn, hiệu quả hơn.

Cung cấp "Bản đồ" và "Kim chỉ nam" (Điều tiết, hướng dẫn): Nhà nước dùng các công cụ như thuế, chính sách để định hướng các hoạt động kinh tế theo mục tiêu chung của đất nước.

2. Điều hòa lợi ích: "San sẻ" để xã hội không bị rạn nứt

Kinh tế thị trường rất dễ dẫn đến tình trạng người quá giàu, người quá nghèo. Nhà nước phải can thiệp để cân bằng, giống như người phân bổ nước tưới để không chỗ nào bị khô cằn.

Dùng Thuế để "San sẻ": Người giàu, doanh nghiệp làm ăn tốt sẽ đóng thuế nhiều hơn. Số tiền này được Nhà nước dùng để chi cho y tế, giáo dục, trợ cấp xã hội, giúp đỡ người nghèo hoặc vùng khó khăn. Đây là cách Nhà nước thực hiện công bằng xã hội trong phân phối.

Đảm bảo "Sống tối thiểu": Dù làm việc ít hay nhiều, Nhà nước vẫn phải đảm bảo mức sống cơ bản, phúc lợi xã hội cho người dân, để mọi người đều có cơ hội phát triển.

3. Kiểm soát và Giải quyết xung đột: Vai trò của "Trọng tài"

Khi các lợi ích va chạm nhau, mâu thuẫn là điều khó tránh khỏi. Nhà nước phải là Trọng tài để giải quyết.

Chặn "Hành vi xấu": Nhà nước kiên quyết chống lại những hành vi tiêu cực, làm hại lợi ích chung như buôn lậu, làm hàng giả, trốn thuế, tham nhũng, hay lợi ích nhóm (một nhóm người chỉ lo cho mình mà làm hại người khác).

Giải quyết mâu thuẫn: Khi xảy ra tranh chấp (ví dụ: công nhân đình công đòi tăng lương, hai công ty kiện nhau), Nhà nước phải đứng ra hòa giải hoặc phân xử dựa trên pháp luật, đảm bảo mọi thứ được giải quyết kịp thời và công bằng.

Tóm lại:

Vai trò của Nhà nước là đảm bảo nền kinh tế không chỉ tăng trưởng nhanh (mọi người đều kiếm được lợi ích) mà còn phải ổn định và bền vững. Nếu không có Nhà nước điều tiết, sân chơi kinh tế có thể trở nên hỗn loạn, chỉ một số ít thắng lớn, còn phần lớn sẽ bị thiệt thòi, dẫn đến bất ổn xã hội.

LIÊN HỆ THỰC TIỄN + KẾT LUẬN – GIẢI PHÁP

Nội dung phụ trách:

1. Liên hệ thực tiễn tại Việt Nam:

- Ví dụ tích cực: doanh nghiệp gắn với trách nhiệm xã hội (Vinamilk, Viettel...).
- Ví dụ tiêu cực: lợi ích nhóm, chênh lệch giàu nghèo, tham nhũng.
- Phân tích ngắn vì sao có sự khác biệt đó.

2. Kết luận và đề xuất giải pháp:

- Khẳng định: lợi ích kinh tế là động lực phát triển **nếu được điều tiết hợp lý**.
- Giải pháp:
 - Nâng cao vai trò Nhà nước pháp quyền.
 - Minh bạch lợi ích, chống lợi ích nhóm.
 - Phát triển kinh tế tư nhân gắn với trách nhiệm xã hội.
 - Giáo dục ý thức và đạo đức kinh tế.

Mục tiêu:

→ Tổng hợp vấn đề, gợi mở hướng đi và tạo ấn tượng kết thúc mạnh mẽ.

V. LIÊN HỆ THỰC TIỄN: Ví dụ và phân tích

1. Ví dụ tích cực:

- Doanh nghiệp đầu tư sản xuất gắn với trách nhiệm xã hội (CSR): Vinamilk, TH True Milk, Viettel...
- Mô hình hợp tác công – tư (PPP) trong phát triển hạ tầng.

2. Ví dụ tiêu cực:

- Một số vụ việc lợi ích nhóm trong đầu tư công, đất đai, cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước.
- Bất bình đẳng thu nhập tăng giữa thành thị và nông thôn.

VI. KẾT LUẬN – ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP

1. Khẳng định lại:

- Lợi ích kinh tế **vẫn là động lực phát triển**, nhưng phải **được định hướng và điều tiết hợp lý**.

2. Giải pháp:

- Tăng cường **vai trò điều tiết của Nhà nước pháp quyền XHCN**.
- **Phát triển kinh tế tư nhân gắn với trách nhiệm xã hội**.
- **Minh bạch hóa lợi ích**, chống tham nhũng và lợi ích nhóm.
- **Giáo dục đạo đức kinh doanh** và ý thức công dân kinh tế.

ông làm Nội dung rõ tí nha, tìm những ví dụ liên quan liên hệ đến thực tế Việt Nam hiện tại và đưa ra những giải pháp. Nhớ là trình bày trên web nên soạn nd ntn để trình bày web được ổn nhất nha, nhớ tham khảo link web tui gửi trong nhóm

Soạn Nội Dung...

Nội dung :

V. Liên hệ thực tiễn tại Việt Nam

Ví dụ tích cực: Doanh nghiệp gắn với trách nhiệm xã hội (CSR)

1. Vinamilk – Doanh nghiệp vì sức khỏe cộng đồng

- Vinamilk đầu tư mạnh vào chương trình “**Quỹ sữa Vươn cao Việt Nam**”, tặng hàng triệu ly sữa cho trẻ em khó khăn.
- Phát triển các trang trại bò sữa đạt chuẩn **GlobalG.A.P**, hướng tới nông nghiệp xanh và giảm phát thải carbon.
Ý nghĩa: Doanh nghiệp không chỉ tìm kiếm lợi nhuận mà còn gắn tăng trưởng kinh tế với sức khỏe, môi trường và an sinh xã hội.

2. Viettel – Kinh tế gắn với quốc phòng và chuyển đổi số

- Viettel đầu tư vào **hạ tầng viễn thông, công nghệ 5G, trí tuệ nhân tạo (AI)**, đồng thời hỗ trợ **chuyển đổi số cho nông thôn, vùng sâu vùng xa**.
- Tích cực thực hiện các chương trình an sinh xã hội: “Viettel vì em hiếu học”, “Internet trường học vùng cao”.
Ý nghĩa: Phát triển kinh tế đi đôi với nâng cao năng lực quốc gia và bình đẳng số.

3. TH True Milk – Phát triển nông nghiệp xanh và bền vững

- Ứng dụng công nghệ cao vào chăn nuôi, quản lý bằng dữ liệu lớn (Big Data).
- Đảm bảo chuỗi sản xuất “sạch từ đồng cỏ đến ly sữa”.
Ý nghĩa: Thúc đẩy mô hình kinh tế tuần hoàn, trách nhiệm với môi trường và sức khỏe cộng đồng.

Ví dụ tiêu cực: Lợi ích nhóm và chênh lệch xã hội

1. Lợi ích nhóm trong đầu tư công và đất đai

- Một số vụ án điển hình như “**Vạn Thịnh Phát**”, “**AIC**”, “**SCB**” cho thấy tình trạng **tham nhũng, thao túng dự án, rút ruột ngân sách**.
- Hậu quả: thất thoát tài sản nhà nước, giảm niềm tin xã hội, cản trở doanh nghiệp chân chính.

2. Chênh lệch giàu – nghèo và bất bình đẳng vùng miền

- Tốc độ tăng trưởng ở **TP.HCM, Hà Nội** cao gấp nhiều lần so với vùng **Đông Bắc, Tây Nguyên, đồng bằng sông Cửu Long**.
- Lao động nông thôn thiếu cơ hội tiếp cận giáo dục, y tế, việc làm chất lượng.
Hệ quả: Lợi ích kinh tế tập trung vào nhóm nhỏ, gây mất cân bằng xã hội.

Phân tích nguyên nhân sự khác biệt

Yếu tố	Doanh nghiệp tích cực	Tình trạng tiêu cực
Nhận thức và đạo đức kinh doanh	Gắn lợi nhuận với trách nhiệm xã hội, hướng tới phát triển bền vững.	Đặt lợi nhuận cá nhân lên trên lợi ích cộng đồng.
Cơ chế giám sát và minh bạch	Công khai, minh bạch thông tin, chịu trách nhiệm trước cổ đông và xã hội.	Thiếu minh bạch, dễ phát sinh tham nhũng và “quan hệ – thân hữu”.
Chính sách Nhà nước	Được khuyến khích, hỗ trợ bằng ưu đãi thuế, vốn, thương hiệu quốc gia.	Lợi dụng kẽ hở pháp luật hoặc lỗ hổng quản lý.

VI. Kết luận và Đề xuất giải pháp

Khẳng định:

Lợi ích kinh tế là động lực phát triển, nhưng chỉ phát huy **tích cực** khi được **điều tiết hợp lý** bởi Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa và ý thức đạo đức kinh doanh của xã hội.

Giải pháp cụ thể:

1. Nâng cao vai trò của Nhà nước pháp quyền

- Tăng cường kiểm tra, thanh tra, xử lý nghiêm tham nhũng, lợi ích nhóm.
- Hoàn thiện khung pháp lý cho phát triển kinh tế tư nhân minh bạch, cạnh tranh lành mạnh.

2. Minh bạch hóa lợi ích, chống “lợi ích nhóm”

- Áp dụng cơ chế **công khai đầu tư công, đấu thầu điện tử, truy xuất nguồn vốn**.
- Mở rộng quyền giám sát của người dân, báo chí, tổ chức xã hội.

3. Phát triển kinh tế tư nhân gắn với trách nhiệm xã hội (CSR)

- Khuyến khích doanh nghiệp tích hợp mục tiêu xã hội – môi trường vào chiến lược phát triển.
- Hỗ trợ doanh nghiệp vừa và nhỏ (SMEs) tham gia các chương trình CSR quốc gia.

4. Giáo dục đạo đức và ý thức kinh tế công dân

- Đưa giáo dục “đạo đức kinh doanh”, “kinh tế xanh” vào trường học và đào tạo doanh nghiệp.
- Nâng cao nhận thức về tiêu dùng có trách nhiệm và phát triển bền vững.

Mục tiêu hướng tới:

Xây dựng nền **kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa**, nơi **lợi ích cá nhân hài hòa với lợi ích cộng đồng**, góp phần tạo **xã hội công bằng, văn minh và phát triển bền vững**.